

Predlog za spremembo 3. odstavka 12. člena Gradbenega zakona z utemeljitvijo

Gradbeni zakon (GZ) v tretjem odstavku 12. člena določa:

»(3) Projektant mora za vodenje izdelave projektne dokumentacije določiti pooblaščenega arhitekta ali pooblaščenega inženirja iz stroke, ki glede na namen gradnje prevladuje (v nadaljnjem besedilu: vodja projekta) in ki zanj opravlja poklicne naloge v eni od predpisanih oblik v skladu z zakonom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost. Vodja projekta koordinira izdelavo projektne dokumentacije in jo potrdi.«

Predlagamo spremembo, tako da se v tretjem odstavku 12. člena GZ črta besedilo »iz stroke, ki glede na namen gradnje prevladuje«, tako da se bo tretji odstavek glasil:

»(3) Projektant mora za vodenje izdelave projektne dokumentacije določiti pooblaščenega arhitekta ali pooblaščenega inženirja (v nadaljnjem besedilu: vodja projekta) in ki zanj opravlja poklicne naloge v eni od predpisanih oblik v skladu z zakonom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost. Vodja projekta koordinira izdelavo projektne dokumentacije in jo potrdi.«

Obrazložitev okoliščin in razlogov za spremembo

- Nikjer v zakonu ni ustreznega merila, katera je tista stroka, ki glede na namen posamezne gradnje prevladuje. Merila bi morala biti zapisana v zakonu oziroma v podzakonskem aktu, na katerega se zakon sklicuje.
- MOP je podal tolmačenje zakona, v katerem pravi, da pri večini stavb prevladuje arhitekturna stroka, pri inženirskih objektih pa poleg arhitekturne lahko tudi inženirska stroka. To tolmačenje je MOP poslal vsem upravnim enotam kot navodilo za njihovo postopanje pri izdajanju (ali zavrnitvi) gradbenih dovoljenj. Po našem mnenju je tako tolmačenje nezakonito, saj razlago zakona lahko poda le Državni zbor RS.
- Nikjer iz obravnavane določbe ali drugih določb GZ ni mogoče razbrati, kako je MOP prišel do zaključkov glede pojma prevladujočih strok.
- V skladu z drugim odstavkom 43. člena GZ se gradbeno dovoljenje izda, če sta dokumentacijo podpisala projektant in vodja projekta, ki je bil vpisan v pristojno zbornico. Iz tega izhaja, da upravni organ nima zakonskega pooblastila v postopku izdaje gradbenega dovoljenja odločati o vsebinski ustreznosti stroke vodje projekta, zato tolmačenje MOP upravne enote napeljuje k očitno nezakonitem postopanju na način, da bi le zaradi navedbe pooblaščenega inženirja kot vodje projekta zavračali izdajo gradbenega dovoljenja.
- Naloga vodje projekta po GZ ni projektiranje, pač pa koordinacija izdelave projektne dokumentacije, torej skladnost projektne dokumentacije s projektno nalogo in medsebojna usklajenost načrtov, ki jih izdelajo pooblaščeni strokovnjaki različnih strok, kar ob zaključku izdelave vodja projekta tudi potrdi.
- Po Zakonu o graditvi objektov, ki je veljal pred GZ, je bila dikcija v bistvenem delu popolnoma enaka, kot jo je določal stari ZGO-1 v tretjem odstavku 45. člena, pa so jo tako upravne enote, kot

tudi Ministrstvo za infrastrukturo¹, brez pomislekov uporabljale na način, da so izdajale tudi gradbena dovoljenja, pri katerih so pooblašчени inženirji nastopali kot odgovorni vodje projekta pri stavbah. Prav tako večjih težav ni bilo v času veljave GZ do spornega tolmačenja MOP-a.

- Ne obstajajo nikakršni utemeljeni razlogi, da teh nalog pooblašчени inženirji ne bi mogli in smeli opravljati še naprej (tudi po GZ), zato predstavlja tolmačenje MOP-a in tudi že ravnanje nekaterih upravnih enot v tem delu neutemeljeno poseganje v pridobljene pravice pooblaščenih inženirjev.
- Ker iz GZ sledi, da mora vodja projekta opravljati poklicne naloge za projektanta, ki se je z investitorjem dogovoril za prevzem posla, to pomeni, da podjetja brez pooblaščenih arhitektov pri večini stavb ne bodo smela več pridobivati posla v zvezi s pripravo projektne dokumentacije za stavbe, pač pa bodo lahko nastopali le še v vlogi izdelovalcev načrtov svoje stroke, večinoma kot podizvajalci podjetja s pooblaščenimi arhitekti.
- Tolmačenje MOP-a vodi v neupravičen monopol arhitekturne stroke nad drugimi (inženirskimi) strokami.
- Interpretacija MOP ni skladna s konceptom vodje projekta, ki ga je MOP zagovarjal v fazi priprave zakona in z obrazložitvijo 12. člena predloga GZ, ki je bil posredovan v Državni zbor.
- V 2. členu GZ, na katerega se v svojem tolmačenju med drugim sklicuje MOP, je arhitektura le eden od 14 primeroma naštetih oblik javnega interesa, prvi med njimi pa je varnost objektov, ki jo primarno zagotavljajo pooblašчени inženirji (gradbeniki mehansko odpornost in stabilnost, inženirji s področja požarne varnosti pa požarno varnost).
- V tolmačenju MOP se vodji projekta zmotno pripiše celo avtorstvo nad celotnim projektom, čeprav projekt soustvarijo različne stroke – arhitekturna, gradbena, strojna, elektro, tehnološka Vsaka je za svoje področje avtorska.
- Tolmačenje je podal državni sekretar g. Aleš Prijon (arhitekt, nekdanji predsednik Zbornice za arhitekturo in prostor z lastnim arhitekturnim birojem), dopolnjeno pa je bilo s strani generalne direktorice ge. Barbara Radovan (prav tako arhitektka). Menimo, da so bila tolmačenja izrazito pristranska.
- Opozarjamo na določbo 26. člena Ustave RS in z njo povezano sodno prakso, ki očitno arbitrarno in samovoljno interpretacijo zakona šteje kot protipravno ravnanje države, država pa je v takšnem primeru odškodninsko odgovorna za vso nastalo škodo.

Spremembo tretjega odstavka 12. člena GZ predlagamo, ker smo MOP že večkrat neuspešno pozvali k umiku nezakonitega tolmačenja in ker drugega pravnega sredstva, ki bi nam omogočil umik tega tolmačenja ni.

Ljubljana, 25.9.2019

¹ Pod ingerenco Ministrstva za infrastrukturo je takrat sodil direktorat za prostor, ki je izdajal in še vedno izdaja gradbena dovoljenja.